

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Kinderdagverblijf De Pauw

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 18 september 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 4 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang De Pauw. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Hiervoor gebruiken zij een geschikt programma. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier

Kinderopvangorganisatie: Forte
Kinderopvang

LRK-nummer: 235312010

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2

met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van het kinderdagverblijf kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers wel de ontwikkelingen van de peuters stimuleren, maar de gerichte aandacht voor taal en taaldoelen kan nog verder uitgewerkt worden, met name voor de doelgroepkinderen.

Op de peuteropvang kan er nog meer aandacht worden besteed aan de inrichting van de ruimte, zodat deze nog leerrijker wordt ingericht. Een beperkende randvoorwaarde is dat het lokaal ook nog in gebruik is bij andere gebruikers, waardoor de mogelijkheden tot inrichting beperkt zijn.

De overdracht van informatie over peuters aan de twee basisscholen in de Brede School De Pauw is nog niet optimaal. De pedagogisch medewerkers vertellen wel aan de ouders hoe het met hun kind gaat

voordat hij/zij naar groep 1 van de basisschool gaat, maar de overdracht van de informatie die ze over een peuter hebben aan de leraar van groep 1 van de basisschool kan - met toestemming van de ouders - nog rijker worden in het belang van het kind.

Een basisvoorwaarde hiervoor is dat de samenwerking en uitwisseling tussen leraren van de onderbouw en de peuteropvang ook vanuit de (besturen van de) basisscholen een hogere prioriteit krijgen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang De Pauw.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met een ouder, met de pedagogisch medewerkers, de clustermanager/zorgcoördinator en de beleidsmedewerker.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de regiomanager, de clustermanager/zorgcoördinator en de beleidsmedewerker van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Pauw.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Pauw als voldoende. Alle standaarden zijn tenminste voldoende en enkele, waaronder het pedagogisch-educatief handelen, zijn zelfs goed.

Context

De kinderdagverblijfsvoorziening is gehuisvest in een 'Brede School'-gebouw met twee basisscholen en andere voorzieningen als een consultatiebureau en een bibliotheek. Dit gebouw is nu ongeveer drie jaar in gebruik. De kinderdagvoorziening is gehuisvest in een aantal lokalen. Twee daarvan zijn in gebruik voor het kinderdagverblijf. Enkele van de pedagogisch medewerkers werken zowel in de peuteropvang als het kinderdagverblijf. In de peuteropvang waarin het onderzoek is verricht waren negen peuters aanwezig, waarvan er twee tot de doelgroep behoren. De lokalen worden ook gebruikt door de buitenschoolse opvang.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 28 maart 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er zijn geen afspraken gemaakt naar aanleiding van dit onderzoek.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op De Pauw.

3.1. Ontwikkelingsproces ruim voldoende

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			•
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en er zijn diverse speelhoeken. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De uitdagendheid van het lokaal kan nog vergroot worden door ook de materialen voor de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid van de peuters wat uitdrukkelijker aan te brengen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch

proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod.

Tijdens de observaties hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op een of twee vaste momenten in het jaar met de ouders. Ze bieden ook bij de inloop of op andere momenten gelegenheid aan ouders om informatie uit te wisselen met ouders of vragen te stellen.

Mooi is dat de pedagogisch medewerker foto's maken van kinderen in speel- of leersituaties om aan de ouders te laten zien, zodat deze heel concreet geïnformeerd worden over de activiteiten van hun kinderen.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als goed.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies en spelbegeleiding af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Sommige leerlingen die dit nodig hebben krijgen extra aandacht of steun of extra ruimte en tijd om in eigen tempo zaken aan te pakken.

De pedagogisch medewerkers gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee ontwikkeldoelen behalen. Bovendien stimuleren zij peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Daarbij besteden zij aandacht hoe de peuters met elkaar omgaan en aan de verzorging van het lokaal. Tot slot geven de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

We waarderen het pedagogisch-educatief handelen als goed, omdat de manier waarop de twee pedagogisch medewerkers de peuters begeleiden blijk geeft van kennis over de kinderen. Bovendien zijn zij zeer goed op elkaar ingespeeld en hebben zij ook heel bewust onderling taken en rollen verdeeld. De activiteiten die zij ondernemen met de peuters zijn gestructureerd en verlopen in een prettig tempo, waardoor alle peuters kunnen meedoen en betrokken bezig zijn.

OP4. (Extra) ondersteuning

De standaard (extra) ondersteuning waarderen we als voldoende.

Als de peuters zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, dan zorgen de pedagogisch medewerkers voor (doorverwijzing naar en aanmelding bij) externe zorg. Een voorbeeld hiervan is de inschakeling van een logopedist.

De voorschool stelt vervolgens zelf ook een passend aanbod samen dat is gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende peuter. Tot slot evalueren de pedagogisch medewerkers regelmatig met de ouders of de extra ondersteuning en begeleiding van de (individuele) peuters het gewenste effect heeft. Daarbij betrekken zij de externe partners.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema dat aan de orde komt in een bepaalde periode, middels themabrieven en apps of e-mail. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

De samenwerking met de basisscholen kan beter. Er is wel sprake van dat de pedagogisch medewerkers bij de overstap naar de basisschool informatie over de doelgroeppeuters aangeven. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft.

Ontwikkelpunten zijn nog wel dat een aantal doorgaande leerlijnen van voor- naar vroegschoolse educatie nog niet heel inhoudelijk of praktisch zijn uitgewerkt.

De houder streeft in haar beleid wel naar een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind, maar dit moet ook door (de besturen van) de basisscholen of de gemeente opgepakt worden en als prioriteit vormgegeven. Nu worden op dit vlak mogelijk kansen gemist.

De toestemming van de ouders wordt altijd gevraagd alvorens informatie over een kind wordt uitgewisseld. De pedagogische medewerkers geven aan dat de wet op de privacy (AVG) hier soms belemmerend werkt, waar het uitwisseling van gegevens over kinderen betreft.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Er is nu maar beperkte uitwisseling tussen de pedagogische medewerkers en de leraren van de onderbouw van het basisonderwijs.

Het inschatten van de ontwikkelingsresultaten en de mate waarin zij aan de verwachtingen van de vroegschool voldoen kan nog concreter en specifiekter worden, wanneer het professionele gesprek tussen peuteropvang en basisschool hierover op gang komt. Dit kan ook een positieve uitwerking hebben op de manier waarop de pedagogische medewerkers er nu mee omgaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie sterk uitgevoerd

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G	
	KA1 Kwaliteitszorg			<i>h</i>
	KA2 Kwaliteitscultuur			<i>h</i>
	KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als goed.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Het kinderdagverblijf heeft ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van het kinderdagverblijf evalueert via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

We waarderen de kwaliteitszorg als goed, vanwege het volgende. Mede gestimuleerd door het pro actieve beleid van de Gemeente voert de houder actief beleid op de kwaliteitsverbetering die de peuteropvang volgens de wet moet maken. Zij heeft dit uitgewerkt in verschillende ambities op vier STER-gebieden (Samen, Talent, Ervaren, Ruimte) dat als ontwikkelmodel gehanteerd wordt. Zowel in de organisatiestructuur bij de inzet van verbeterprocessen en bewaking van die processen is er een duidelijke verdeling van rollen en taken.

Het is nog wat vroeg in het verbeterproces om de effecten van dit beleid breed te kunnen onderbouwen en het wordt dus een uitdaging voor de organisatie om hier een goede vorm van evalueren te vinden. Uit de gesprekken die wij voerden in dit onderzoek blijkt echter dat medewerkers zich uitgedaagd en ondersteund voelen. De personen die we spraken en die verschillende functies in de organisatie vervullen, geven blijk van overzicht en deskundigheid en deze zetten ze in om de ontwikkeling op de peuteropvang te stimuleren en te ondersteunen.

De organisatie maakt hierbij bewuste keuzes. Een voorbeeld is hier

dat pedagogisch medewerkers zowel in peuteropvang als in het kinderdagverblijf werken en dat de samenwerking en wederzijdse kennis daardoor vergroot wordt. Dit komt ook ten goede aan de doelgroepkinderen. Daarnaast is het aantal kinderen in de peuteropvang vrij beperkt, waardoor de pedagogisch medewerkers relatief veel tijd hebben voor de kinderen.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als goed.

De eerdere constatering dat de medewerkers zich gezien voelen en ook uitgedaagd worden om beter te worden, wordt ondersteund door wat uit de gesprekken blijkt, namelijk dat er een élan voelbaar wordt om zich verder te ontwikkelen. Door de gelaagde organisatie kunnen zij voor ondersteuning, feedback een beroep doen op interne deskundigen voor coaching, ondersteuning en advies. De leiding en de pedagogisch medewerkers werken daardoor gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit met het doel de voorschoolse educatie te verbeteren.

Zij hebben verschillende scholingen gevolgd om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren, wordt breed gedragen.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

We waarderen de kwaliteitscultuur als goed, omdat naast bovenstaande het beleid schriftelijk duidelijk is vastgelegd en helder verwoord wordt en de activiteiten die de organisatie heeft ingezet de pedagogisch medewerkers daadwerkelijk ondersteunen bij hun ontwikkeling. Er is voldoende deskundigheid op alle niveaus waardoor er bij de organisatie goed zicht is op deze ontwikkeling. Tenslotte voelen de pedagogisch medewerkers zich gezien en is er een sterke samenwerking tussen alle betrokkenen.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de houder van de voorschool

belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt.

Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de peuteropvang luistert naar hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief, de website met het ouderportaal informatie over hun kinderen en de organisatie ontvangen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De organisatie kan zich nog beter bezinnen op wat zij vanuit de deskundigheid van de pedagogisch medewerkers voor (sommige) ouders kan betekenen, wat betreft het inzicht geven in de ontwikkeling van hun kind. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het concreet maken van hoge verwachtingen ten aanzien van het kind of het mogelijk verloop van de ontwikkeling van (taal- en rekenvaardigheden) bij peuters.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij danken de inspectie voor het uitgevoerde onderzoek naar de kwaliteit van voorschoolse educatie. De manier waarop het rapport geformuleerd is, staat voor ons gelijk aan hoe de inspectie heeft plaatsgevonden.

Het bezoek van de inspecteur hebben wij als prettig en constructief ervaren. Inhoudelijk staan wij achter hetgeen beschreven staat. Naast waarderende bevindingen worden enkele mogelijkheden voor verbetering genoemd. Wij zullen ons de komende periode inspannen om de onderdelen die verbeterd kunnen worden, voortvarend op te pakken.